

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.543/2006/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla Dr. Varga István ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos I.r., **II.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos II.r., **III.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos III.r., **IV.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos IV.r., **V.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos V., **VI.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos VI.r. felpereseknek - dr. Scheirich Gyula ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alatti lakos alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2006. november 13. napján kelt 5.P.20.145/2006/6. számú részítése ellen az alperes 8. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és az I.r., II.r., V.r. és VI.r. felperesek keresetét is elutasítja.

Az alperes perköltségfizetésre kötelezését mellőzi.

Alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket 105.000.- (Egyszázötezer) Ft-ra felemeli.

A felek az első- és másodfokú költségeiket maguk viselik, az alperes az I.r., II.r., III.r., V.r. és VI.r. felperesek javára perköltségfizetésre kötelezését mellőzi.

Az alperes viszontkeresetét elutasító ítéleti rendelkezést helybenhagyja.

Kötelezi az alperest az államnak az illetékhivatal felhívására 96.000. (Kilencvenhatezer) Ft, a felpereseket személyenként 24.000.- (Huszonnégyezer) Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

- 2 -

I N D O K O L Á S :

Az alperes **település1** polgármestere, az I.r., II.r. és III.r. felperesek pedig a képviselő-testület tagjai voltak. A képviselő-testület 2004. július 29-én rendkívüli ülést tartott, melynek napirendi pontjai között szerepelt a **település1** Önkormányzat Általános Iskola vezetői álláshelyére beérkezett pályázatok elbírálása. A VI.r. felperes, aki az iskola igazgatói tisztét a korábbiakban betöltötte, másodmagával pályázott az intézményvezetői álláshelyre. A szavazás nem vezetett eredményre, a VI.r. felperes az alperes által felajánlott egy évre szóló határozott idejű megbízást nem fogadta el. A VI.r. felperes álláspontja szerint távozásával elhárult annak az akadálya, hogy az iskola felsőbb osztályai a jövőben megszűnjenek, a pályázatának eredménytelensége kapcsán utalt arra, hogy tudomása szerint ez már a 2002. évi önkormányzati választásoknál eldőlt és úgy nyilatkozott „Köszönjétek a polgármester asszonynak, ha elvállalnám, kinyírna”.

A 2004. augusztus 17-i rendkívüli ülésen a képviselő-testület feloszlását mondta ki, az időközi választásokat 2004. október 30. napjára tűzték ki.

2004. október 8. napján az új polgármesterjelölt fényképes választási szórólapja mellett az I.r., II.r., III.r. felperesek aláírásával is ellátott, valamint az I.r. felperes önálló álláspontját is tartalmazó röplapot helyeztek el a lakosok postaládáiban, a terjesztésben az V.r. felperes is közreműködött. A szórólap szerint a képviselő-testület és az alperes között „nem kezelhető” ellentét alakult ki, melynek oka, hogy az alperes „a testület munkáját akadályozza, például meghívót nem küld, a testületi ülést megelőző 5 nappal nem küld teljes írásos anyagot, ezzel arra kényszeríti a testületet, hogy olyan ügyben hozzon döntést, amelyről csak a testületi ülésen szerez tudomást..., nem veszi figyelembe a lakosok, érdekeltek véleményét.”

Az alperes vezetési stílusát, a népképviselőket semmibe vevőnek, demokratikus alapelveket mellőzőnek, egyeduralomra törekvőnek minősítették.

A rendkívüli testületi ülésen a testület feloszlásával egyet nem értő képviselők „tudatosan provokálni próbálták a jelenlevőket”. Ennek célja pedig „közbotrány kirobbantása”, olyan helyzet teremtése, hogy az alperes „bezáratja az ülést... és elkezdődött volna egy hatalmas háborúskodás”.

„Az elmúlt két év során folyamatossá, egyre durvábbá váltak a nézeteltérések a polgármester asszony és a képviselők között, valamint a képviselő-testületen belül is.”.

Ezt követően kifejtették azon álláspontjukat, mely szerint az önkormányzatnak a közhatalmat a lakosság érdekében kell gyakorolnia. Ehhez képest nem tekinthető a lakosság érdekében való intézkedésnek, amikor a polgármester arról nyilatkozik, hogy „az iskola felsőbb osztályait meg kell szüntetni”. A gyerekeket iskolabusszal kell bejáratni település 2-re. Utaltak arra, hogy a falu közmeghallgatásán az alperes ezzel ellentétben azt állította, hogy nem áll szándékában a felső tagozat

megszüntetése. A szórólap szerint az útépitésről a lakosok megkérdezése nélkül döntenek úgy, hogy arról még a képviselők sem kapnak megfelelő tájékoztatást, a helyzet a testület felosztatását követően változatlan, a törvényi előírásokat nem tartják be.

Sérelmezték, hogy nem kapják meg hiánytalanul a törvények által előírt anyagokat, információkat, nem kerül a képviselő-testület elé az érdekeltek véleménye. Amennyiben pedig a „vélemény... eltér az „illetékes” véleményétől, azt személyes sértésként kezelik és következnek a „megtorlások”... „más véleményen lévő személyeket „kirúgják, kitakarítják”, többen tudni vélnek egy „10 neves feketelistáról”.

„Most már ott tartunk, hogy a képviselő-testület által elfogadott rendeletet is „megváltoztatják egyesek”.

Az alperes és az őt támogató képviselők „nem tudják, vagy nem akarják elfogadni, hogy az önkormányzat van a faluért, és nem a falu az önkormányzatért”. Az önfelosztatást tartották indokoltnak, mivel „a polgármester, de a képviselő-testület munkája is törvényi hiányosságokra utalt”.

Az I.r. felperes álláspontja szerint a helyzet kialakulása a képviselő-testület tagjainak a felelőssége is, de rámutatott arra „ha erélyesebbek lettünk volna, most nem folyna bírósági per egy volt jegyzőnk és a polgármester, illetve a hivatal között”. Az önkormányzat gazdálkodását és a község gazdasági helyzetét illetően utalt rá, hogy az alperes a 2004. augusztus 17-i rendkívüli testületi ülésen úgy fogalmazott, hogy „az előző testület kisemmizte a falut, felélte a forrásait”, majd részletezte, hogy a 2002. évi adatok szerint a jelenlegi önkormányzat milyen anyagi helyzetben vette át a község vezetését.

2004. október 27-én 500 példányban jutott el az alperes „Tisztelt **település1-beli** Polgárok! Miért kell 30-án választanunk” című szórólapja, továbbá a 2004. október 20-án felvett és a helyi kábeltévén le nem vetített beszédének írott változata a lakossághoz.

Ez utóbbi szerint a felosztás mellett szavazó hat képviselő e tetteivel közel 700.000.- Ft-tal károsította meg a települést. A hat képviselő bebizonyította, hogy alkalmatlanok az Önök bizalmára, csak bizonyos csoportok és a saját érdeküket képviselték, nem vették figyelembe a település egészének érdekeit... A felosztatást kimondó képviselők nem volt(ak) tisztában kötelességükkel, nem tettek eleget kötelességüknek.”

Az I.r. felperes tevékenységére utalva kifejtette, nem értett egyet azzal, hogy „nem vette fel azokat a gyermekeket, akik pár hónap múlva töltötték be a 3 évet és az édesanyjuk el tudott volna menni dolgozni..., továbbá, hogy mint intézményvezető visszaél vezetői hatalmával, és önkényesen a gyermekek érdekeit háttérbe szorítva cserélgeti az óvónőket a csoportok között”.

Az V.r. felperesnek, a diáksport egyesület vezetőjének tevékenységével kapcsolatban megfogalmazta, elfogadhatatlannak tartja, hogy „az iskolában a diáksport egyesület keretein belül úgy vitték táborozni a 3., 4. osztályos gyerekeket, hogy valamilyen szempontból a kiválasztott gyerekek külön kis meghívót vittek haza és csak a kiválasztottak és azok testvérei mehettek táborozni”. Kifejezte azt a megdöbbenését, hogy a VI.r. felperes a létszámleépítéskor az elküldött dolgozóknak „úgy kommentálta a saját döntését, hogy a polgármester nevezte meg azt, hogy kit kell elküldeni, holott ez nem igaz, személyi kérdésekben mindig az intézményvezetők döntenek”.

A 2004. október 8-án szétküldött szórólap azon kitételére reagálva, mely szerint a képviselő-testület felosztatását a testület és az alperes közötti már nem kezelhető ellentét motiválta, az egyes képviselőkkel való viszony megromlásának okát jelölte meg. Eszerint az I.r. felperessel akkor romlott meg a viszony, „amikor folyamatosan a gyerekeinek az önkormányzati bérlakásokat intézte, amikor az óvodában a kevés létszám miatt két csoportot szeretnénk volna indítani, az iskolában a gazdasági vezetői állást megszüntetni és ez két lányát is érintette volna, illetve akkor, amikor nem bíztuk meg 5 évre az óvoda vezetésével, hiába szavazott magára”.

A II.r. felperessel a kapcsolata azért romlott meg, mert az önkormányzat felé be nem fizetett előző évi földbérleti díj tartozását késedelmi kamatokkal együtt kiszámláztatta.

A III.r. felperes vonatkozásában pedig az, hogy az általa vezetett gondozási központban a leltározási bizottság tárgyi eszközhiányt állapított meg és a hiányzó eszközöket csak részben szolgáltatva vissza.

A szórólap azon kitételét illetően, hogy a „más véleményen lévő személyeket kirúgják, kitakarítják”, rámutatott arra, hogy a IV.r felperes ügyében a bíróság hozott ítéletet.

/Személy neve 1/ polgármesterjelölt 2004. október 28-án tartott kampányzáró ülésén szórólapokat osztottak, amely tartalmazza, hogy a helyi kábeltévé üzemeltető kft. felajánlása alapján a polgármesterjelölteknek lehetősége volt az együttes közös bemutatkozásra, melyre az alperes is elkészítette a saját anyagát, azonban a levetítésével kapcsolatban feltételeket szabott. Az alperesre utalva úgy fogalmaz, hogy „egyesek” nem kampányolnak, csak lejárató hadjáratot folytatnak. „...azt kaptuk a polgármesterjelölt polgármester asszonytól, amit vártunk! Fröcsögő gyűlöletet, lejáratást, mocskolódást, hazugságokat, megosztást.”

Pf.II.20.543/2006/4. szám

Az ugyanezen napon éjjel terjesztett szórólap szerint „azért van szükség megszorító intézkedésekre, hogy ... a polgármester asszony családja és néhány baráti család focimeccsre járhasson...”. Az alperes addigi tevékenységét, falut megosztó, emberek ellen

üldöző hadjáratot folytató, törvényeket semmibe vevő ténykedésnek minősítette, és állította, hogy az alperes szeptemberben egy „a ... főkonzul által tartott fogadáson többeknek arról számolt be, hogy ... éppen iskolabuszra gyűjt” ahelyett, hogy inkább az iskolára gyűjtene a felső tagozat megtartása érdekében.

A felperesek feljelentése folytán indult büntetőeljárásban a Békéscsabai Városi Bíróság 14.B.544/2004/58. számú ítéletével az alperest, illetve az alperes viszont vádja folytán az I-V.r. felpereseket a nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmozás vétsége miatt emelt vád alól felmentette, a VI.r. felperes ellen indult eljárást pedig megszüntette. A Békés Megyei Bíróság 1.Bf.442/2005/5. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a 2004. október 27. napján terjesztett szórólapon, illetőleg a kábeltévében levetítésre nem került beszéde írott változatában a tényállásban írt kijelentéseivel jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait megsértette. Kérte, hogy az alperest a további jogsértéstől tiltsa el, és kötelezze saját költségén elégtételadásra, valamint személyenként 200.000.- Ft nem vagyoni kár megfizetésére.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a felperesek magatartásával kapcsolatban véleményét fogalmazta meg, amellyel szemben személyiségi jogvédelemnek nincs helye.

Viszontkeresetet terjesztett elő annak megállapítása iránt, hogy az I.r., II.r., III.r. és az V.r. felperesek a 2004. október 8-án és október 28-án terjesztett szórólapokon tett állításaikat, míg a VI.r. felperes a 2004. július 29-i testületi ülésen tett kijelentésével a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértették és kérte az I.r., II.r., III.r. és V.r., valamint VI.r. felpereseket személyenként 200.000.- Ft megfizetésére kötelezni.

A felperesek a viszontkereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság részítéletével megállapította, hogy az alperesnek a 2004. októberében kelt „Tisztelt **település1-beli** Választópolgárok! Miért kell 30-án választanunk?” címmel terjesztett szórólapjában foglalt azon kijelentés, hogy - „... mint intézményvezető visszaél hatalmával és önkényesen a gyermekek érdekeit háttérbe szorítva cserélgeti az óvónőket a csoportok között” az I.r. felperes,

- 6 -

- „... akkor romlott meg a viszony, amikor az önkormányzat felé be nem fizetett tavalyi földbérleti díj tartozását kamatostul kiszámláztattam” a II.r. felperes,

- a 2004. október 20-án felvett tévé beszéde írott változatban foglalt azon kijelentés, hogy „az iskola igazgatója a létszám leépítéskor úgy kommentálta az elküldött dolgozóknak saját döntését, hogy a polgármester határozta meg, hogy kit kell elküldeni” a VI.r. felperes,

- „az iskolában a diáksport egyesület keretein belül úgy vitték táborozni a 3-4. osztályos gyerekeket, hogy a valamilyen szempontból kiválasztott gyerekek külön kis meghívót vittek haza és csak a kiválasztottak és azok testvérei mehettek táborozni". a V.r. felperes jóhírnevét sérti.

Az I.r. és II.r. felperesek ezt meghaladó, valamint a III.r. és IV.r. felperesek keresetét egészében elutasította.

Kötelezte az alperest az ítélet I.r., II.r., V.r. és VI.r. felperesekre vonatkozó rendelkező része kivonatának a telekgerendási lakosok postaládáiban 15 napon belül saját költségén történő elhelyezésére.

Az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte az alperest I.r., II.r., III.r., V.r. és VI.r. felperesek részére személyenként 10.000.- Ft perköltség, valamint 60.000.- Ft eljárási illeték megfizetésére.

Részítéletének indokolásában megállapította, hogy a peres felek által sérelmezett kijelentések megtételére választási kampányban került sor, amikor az időközi önkormányzati választást éppen a felperesek és az alperesek közötti kapcsolat ellehetetlenülése idézte elő. A peres felek valamennyien a helyi közélet tevékeny résztvevői, részben a képviselő-testület tagjai voltak, az V.r. és a VI.r. felpereseknek pedig a munkája fonódik össze a képviselő-testület tevékenységével. Mint közszereplőkkel szemben a kritika megengedhetőségének határai tágabbak, a jogsértés akkor állapítható meg, ha a sérelmezett kijelentés a véleménynyilvánítás kereteit túllépte, és valótlan tartalmú tényállítást tartalmazott. Az ítéleti tényállást a büntetőeljárásban lefolytatott bizonyítás alapján állapította meg. Erre tekintettel jogsértőnek találta az I.r. felperes vonatkozásában az óvónők csoportok közötti cseréjére vonatkozó kijelentést. A büntetőeljárásban lefolytatott bizonyítás alapján ugyanis megállapította, hogy azt az óvodai munkaszervezési szempontok indokolták. A valótlan tartalmú tényállítás alkalmas az I.r. felperes szakmai hozzáértésének, emberi motivációinak negatív színben való feltüntetésére.

Ugyancsak megállapította a jogsértést a II.r. felperesre vonatkozó azon alperesi kijelentés kapcsán, amely viszonyuk megromlásának indokát a földbérleti díj

Pf.II.20.543/2006/4. szám

kiszámlázásában jelölte meg. A szórólap ugyanis nem tartalmazta azt, hogy a II.r. felperes a bérleti díj mértékét vitatta, ezért nem tett eleget fizetési kötelezettségének, ennek hiányában pedig az alperesi megfogalmazás azt a látszatot kelti, hogy a II.r. felperes fizetési gondokkal küzdő vállalkozó.

A V.r. felperes jóhírnevét sérti a gyermekek között megkülönböztetésére vonatkozó nyilatkozat. A büntetőeljárásban lefolytatott bizonyítás eredményeként a táboroztatás rendje és a gyerekek kiválasztásának módja egyértelmű bizonyítást nem nyert, ebből következően az alperes sem tehetett volna kategorikusan ilyen tartalmú kijelentést, amely alkalmas a VI.r. felperes szakmai és emberi alkalmasságának a megkérdőjelezésére, a szülők, valamint a gyerekek bizalmának megingatására.

Valótlannak bizonyult az alperesnek a létszámleépítés kapcsán a VI.r. felperesnek tulajdonított kijelentése, mely a VI.r. felperest olyan színben tünteti fel, hogy intézményvezetőként hozott döntéséért a felelősséget másra kívánja hárítani. Az erre vonatkozóan meghallgatott tanú nem tudta megerősíteni az alperes állítását, sőt maga az alperes sem tudta utóbb megnevezni azt, hogy a sérelmezett kijelentést kitől hallotta.

Ezt meghaladóan alaptalannak találta a felperesek keresetét részben azért, mert a per tárgyává tett egyéb kijelentések a valóságnak megfelelnek, másrészt pedig nem alkalmasak a jóhírnév megsértésére.

Egészében megalapozatlannak ítélte az alperes viszontkeresetét. Álláspontja szerint a viszontkeresetben sérelmezett állítások a bíralat, kritika, véleménynyilvánítás megengedhető határát nem lépik túl, vizsgálva a szöveg egészét, illetve keletkezésének körülményeit. Az egyéb tényállítások (a képviselő-testület és a polgármester között ellentét van, provokálták a képviselő-testületi ülésen jelenlévőket, a polgármester arról nyilatkozott, hogy az iskola felsőbb osztályait meg kell szüntetni, anyagi fedezetet talált az iskolabusz beszerzéséhez) abban az esetben sem alkalmasak a jóhírnév megsértésére, ha azok valótlanak. Olyan intézkedésekről van ugyanis szó, amelyet a választópolgárok eltérően ítélnék meg.

A VI.r. felperes intézményválasztáson tett kijelentései nem minősülnek valótlan tényállításnak, hanem feltételezését fogalmazta meg azzal kapcsolatban, miért nem vezetett eredményre a pályázata. Ez ugyancsak nem lépi túl a véleménynyilvánítás kereteit akkor sem, ha esetlegesen megalapozatlan feltételezéseken alapszik.

A részítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a felperesek keresetének teljes elutasítását és viszontkeresete szerinti tartalmú ítélet meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül

helyezését és az elsőfokú bíróságnak az eljárás folytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte. Változatlan álláspontja szerint az elsőfokú ítélet által jogsértőnek ítélt kijelentések valós tényeken alapuló véleménynyilvánításnak minősülnek. A II.r. felperes keresete kapcsán megállapított jogsértést illetően kiemelte: tény az, hogy a II.r. felperes a földbérleti díjat nem fizette meg, fizetési hajlandóságát pedig megkérdőjelezi az, hogy a

számla lejártát követően hónapig nem reagált és csak az önkormányzat ismétlődő felszólításait követően kezdte vitatni a számla összegét.

A VI.r. felperes a büntetőeljárásban a 2005. február 22-i tárgyaláson maga is elismerte, hogy másra akarta hárítani saját döntését. Maga is úgy nyilatkozott, hogy a szórólap tartalmát azért érzi valótlanoknak, mert nem volt választási lehetősége a létszámleépítéskor. Ezzel szemben a valóság az, hogy a képviselő-testület a létszámkeretet állapítja meg, de a személyeket az intézményvezetőnek kell kiválasztani, tehát volt választási lehetősége a III.r. felperesnek.

Ezzel szemben álláspontja szerint a viszontkeresetében megjelölt felperesi kijelentések tényállítások, amelyeknek valóságát a felperesek meg sem kísérelték bizonyítani. Ezen állítások objektíve alkalmasak a jóhírnév megsértésére, mert valótlanok, és alkalmasak arra, hogy a lakosság polgármesterbe vetett bizalmát elveszítse.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a III.r. felperes javára perköltséget is állapított meg, holott keresete alaptalan. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság felajánlott bizonyítást elutasította. Hivatkozott arra, hogy a II.r. felperes tekintetében a kereseti kérelmen túlterjeszkedett az ítélet, mert a földbérleti díj vonatkozásában a kereset petitumot nem tartalmaz.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú részítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés részben **alapos**.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk.78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, való tényt hamis színben tüntet fel. E rendelkezések értelmében a hírnévrontás megállapítására az olyan valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas, amely valamely tényt határozottan vagy burkoltan tartalmaz.

A véleménynyilvánítás joga az Alkotmányban biztosított alapjogok egyike. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára

Pf.II.20.543/2006/4. szám

tekintet nélkül védi és e jognak csupán külső korlátai vannak, ami azt jelenti, hogy a szabad véleménynyilvánítás joga csak annyiban és akkor korlátozható, amennyiben az másik alapjog érvényesítése és védelme érdekében feltétlenül szükséges. Ilyen védendő alapjog lehet a jóhírnévhez való jog (1949. évi XX. tv. 61. § (1) bekezdés, 36/1994. (VI.24.) AB. határozat). Ebből következően a véleménynyilvánítás is eredményezheti a jóhírnév

sérelmét, ha minden ténybeli alapot nélkülözve tartalmaz elmarasztaló értékítéletet vagy indokolatlanul bántó, sértő, lealázó (BH. 2003/407/II.).

A bírói gyakorlat a jóhírnév, mint személyiségi jog megsértésének megállapítására irányuló perekben is irányadónak tekinti a Legfelsőbb Bíróság PK.12. számú Állásfoglalásának II. pontját, amelyben kifejtett jogértelmezés szerint a személyiségvédelmi perekben a jogosult által sérelmezett cselekményeket, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A megnyilvánulásokat összefüggéseikben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A vélemény tartalmi helyessége - amennyiben tényállítást nem foglal magában - a személyiségi védelmi perekben nem vizsgálható. Ez - a fentiekben már írt - véleménynyilvánítás szabadságával ellentétes lenne.

A közéleti szereplőnek a bírálat és a kritika során többet kell elviselnie, mint másoknak, a közszereplő személyhez fűződő jogainak sérelmét súlyos vagy kirívó jogsértések esetén lehet megállapítani (BDT.2000/237.). A polgármester alperes és az I-III.r. felperesek, mint képviselők közszereplőknek minősülnek. A közszereplés azonban a politikai hatalom gyakorlásánál lényegesen tágabb társadalmi kategória és annak kell tekinteni azt is, aki egy község életében a közösséget érintő kérdésekben megnyilvánul, ezzel mintegy hatást gyakorol a közösségre. Ennek alapján a településen működő iskola igazgatóját, a VI.r. felperest is közszereplőnek kell tekinteni.

Mindezek alapján helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a kereset és a viszontkereset tárgyát képező egyes - az V.r. felperes kivételével - közszereplőket érintő kijelentések jogsértő jellegének vizsgálata során figyelemmel kell lenni arra, hogy azok megtételére időközi választási kampányban került sor.

Mindezeket előrebocsátva az elsőfokú ítéletben az egyes felperesek javára megállapított jogsértést illetően az ítéletábra az alábbiak szerint foglalt állást:

Egyetért az ítéletábra az alperes azon fellebbezési érvelésével, hogy nem minősül tényállításnak, hanem a tevékenységére vonatkozó véleménynek minősül az elsőfokú ítéletben terhére rótt az I.r. felperesre vonatkozó nyilatkozata. Tényállítás valamely múltban megtörtént, vagy a jelenben megtörténő konkrét eredményre vonatkozó kijelentés.

Ehhez képest a perbeli nyilatkozat általános megfogalmazást tartalmaz, amely nem haladja meg a kritika kereteit, nem eredményezi a jóhírnév sérelmét.

Ugyancsak nem sértő a II.r. felperest érintő állítás sem, az ugyanis nem vitatott tény, hogy az önkormányzat a földbérleti díjra vonatkozóan számlát bocsátott ki, azt pedig a II.r. felperes nem egyenlítette ki. Olyan előadást azonban nem tett az alperes, mely szerint a II.r. felperes képviselői minőségénél fogva vagy egyéb okból nem szándékozta vagy pedig

anyagi helyzete miatt nem volt képes azt kiegyenlíteni. Valós tényen alapult tehát az alperes véleménye a kapcsolat megromlásának okát illetően.

A VI.r. felperes a röpirat rá vonatkozó szövegét azért tekinti jogsértőnek, mert álláspontja szerint őt a létszámcsökkentés kapcsán döntéseit felvállalni nem képes és nem akaró vezetőként tünteti fel. Azt állította, hogy saját magának a létszámleépítés kapcsán választási lehetősége nem volt, az önkormányzat képviselő-testülete rendeletében konkrétan olyan álláshelyek megszüntetését rendelte el, amelyet egy-egy személyt töltött be, így ezen álláshely(ek) megszüntetésével a konkrét személy munkaviszonya szűnt meg. Ily módon tehát tényleges döntési jogosultsága nem volt. Ezen VI.r. felperesi állítás a perben nem volt vitatott, ugyanakkor azonban tény, hogy mint intézményvezető a VI.r. felperes gyakorolta a munkáltatói jogokat, és a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos döntés végeredményben tőle származónak tekintendő. Ebből következően az alperes állítása nem valótlan, de annak valótlanága esetén sem alapozza meg a jogvédelmet, hiszen a valótlan állítás csak akkor valósít meg jogsértést, ha az sértő. Ez pedig a fentiekből következően nem állapítható meg.

Ugyanezen oknál fogva nem minősül jogsértőnek az V. r. felperest érintő kijelentés, még akkor sem, ha az a valóságnak nem felel meg. Köztudomású, hogy a gyermekek sporttáborait bizonyos létszámkeretre szervezik. A táboroztató tanár felelősséggel tartozik a résztvevő gyermekekért. Ezért nyilvánvaló, hogy a szervező tanár bizonyos szempontok alapján (magaviselet, tanulmányi eredmény, stb.) meghatározza a táboroztatott gyermekek körét. Az alperesi állítás jogsértőnek akkor minősülne, ha arra utalna, hogy a felperes a közfelfogás szerint meg nem engedett szempontok szerint válogatta ki a gyerekeket, ilyen utalást azonban a röplap nem tartalmaz.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel az I.r., II.r., V.r. és VI.r. felperések keresete teljes egészében megalapozatlan.

Egyetért azonban az ítéltábla az elsőfokú bíróság viszontkeresetet illetően elfoglalt álláspontjával. Helytállóan állapította meg az elsőfokú részítélet, hogy a kampányidőszakban terjesztett szórólapok tartalmát összességében értékelve az

Pf.II.20.543/2006/4. szám

alperes, mint polgármester addigi tevékenységének bírálatát fogalmazzák meg, amely nem lépi túl azt a határt, amelyet az alperes, mint közszereplő köteles elviselni, különös figyelemmel arra, hogy mindez választási kampányban történt. Az ezt meghaladó tényállítások (az általános iskola felső tagozatos osztályainak megszüntetése, az iskolabusz anyagi fedezetének megteremtése), ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan kifejtette, olyan kérdések, amelyeket az emberek különbözőképpen ítélnek meg, a jóhírnév sérelmét akkor sem alapozzák meg, ha valótlanok.

A jóhírnév sérelme azzal szemben valósul meg, akire nézve a valótlan és sértő tényállítás vonatkoztatható. A 2004. október 8-i szórólapnak az augusztus 17-i rendkívüli testületi ülésen történt esetleges provokációra vonatkozó megállapítása a feloszlással egyet nem értő képviselőkre vonatkozik, ezért ezzel kapcsolatosan jogsértés az alperes személyére nézve az egyéb feltételek fennállása esetén sem lenne megállapítható. A 2004. október 28-án kelt szórólapok kapcsán pedig csupán arra van adat, hogy azok terjesztésében a VI.r. felperes részt vett, arra nézve, hogy az I.r., II.r., V.r. felperesek annak a szerkesztésében közreműködtek volna, nem merült fel, ezért a jogsértést ennek kapcsán emiatt sem valósíthatták meg.

A VI.r. felperesnek a 2004. július 29-i ülésen tett nyilatkozata a pályázata eredménytelenségével kapcsolatos véleményét tükrözi, az jogsértőnek nem minősül.

Helytállóan sérelmezi az alperes a III.r. felperes részére perköltségfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezést. Az elsőfokú bíróság részítéletével ugyanis a III.r. felperes keresetét elutasította, ezért a Pp. 78. §-a értelmében javára az alperes perköltségben nem marasztalható, így az ítélet tábla azt mellőzte. A II.r. felperes keresetének elutasítása folytán nincs ügydöntő jelentősége az alperes kereseti kérelmen való túlterjeszkedésre irányuló fellebbezési előadásának, azonban rámutat az ítélet tábla arra, hogy II.r. felperes a P.20.245/2004/2. számú jegyzőkönyvben keresetét felemelte, és kérte a jogsértés megállapítását a földbérleti díj fizetésével kapcsolatos alperesi kijelentést illetően is. Tévesen hivatkozik tehát az alperes arra, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a II.r. felperes keresetén, amikor e vonatkozásban a személyiségi jogsértést megállapította.

Az ítélet tábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság részítéletében tévesen állapította meg az alperes viszontkereseti kérelme kapcsán fizetendő eljárási illeték mértékét. Az illeték alapját az Itv. 42. § (1) bekezdés a.) pontja szerint a kártérítési követelés alapulvételével határozta meg. A viszontkereset azonban nem csupán kártérítés megfizetésére, hanem személyiségi joga megsértésének megállapítására irányult, amely esetén az illetékszámítás alapja a meg nem határozható pertárgyérték, azaz megyei bíróság előtti eljárásban az Itv. 39. § (3) bekezdés b.) pontja alapján 350.000.- Ft. Az ez alapján fizetendő illeték összege 21.000.- Ft. A bírói gyakorlat

- 12 -

szerint személyiségvédelmi perekben, amennyiben a kereset a jogsértés megállapítására, illetve kártérítésre egyaránt irányul, az eljárási illeték alapjául a magasabb pertárgyértéket kell figyelembe venni (EBH. 1999/94.). Ennek megfelelően a viszontkereseti illeték a jelen perben felperesenként 21.000.- Ft, összesen 105.000.- Ft. Az ítélet tábla az alperes által fizetendő eljárási illeték összegét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján módosította.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a perköltségre viselésére is kiterjedően - részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A peres felek a fellebbezés részbeni eredményességére tekintettel másodfokú költségeiket a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján maguk viselik. A peres felek az Itv. 64. §-a alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

S z e g e d , 2007. február 21.

Dr.Sághy László sk.	Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk.	Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró